N. 281. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 26 en 27 November.

Frankrijk.

PARIJS, den 23sten November.

Het *Journal des Débats*, 't welk zich altijd afkeerig van de reductie der rente getoond heeft, bevat heden een betoog, de strekking hebbende om aan te toonen, dat deze maatregel, waartoe het ministerie niet gezind kan zijn, maar waartoe het kan gebragt worden, wanneer de kamer en de openbare denkwijs zich, voor dezelve luide verklaarden, met zeer bezwarende en hagchelijke kansen zou te worstelen hebben. Het gezegde blad is vooral bedacht voor de gevolgen, die de omzetting van een kapitaal van 3 milliards kan naar zich sleepen; het houdt voorts den maatregel voor onbillijk en voor eene beroving van wettig verkregene regten; tevens ongeschikt en nutteloos, dewijl door de reductie toch geen overvloed van kapitalen, of in de provincien eene vermindering van den intrest of meerdere voorspoed aan de nijverheid zou ten deel vallen; eindelijk geeft het te verstaan, dat het voornaam oogmerk van het ministerie voor het oogenblik is, om zich van alle verantwoordelijkheid te ontslaan en als 't ware aan de tegenstanders van den maatregel te kunnen te geven: gij ziet de conversie lag niet in onze beginselen; de openbare denkwijs, die de erfelijkheid van het pairschap afgeschaft heeft, in weerwil van het gouvernement, noodzaakt hetzelve ook tot de conversie der 5 pCt. renten.

— Zoo men verzekert zou een koerier uit Weenen zeer belangrijke depeches van den heer *de Sainte Aulaire* overgebragt hebben. De gezant zou aan het gouvernement berigt gedaan hebben, van eene thans aanhangige onderhandeling tusschen Rusland en Oostenrijk over de zaken van Servie. Het kabinet van St. Petersburg zoude volgens het schijnt, het eerst aan het Oostenrijksche hof den wensch te kennen gegeven hebben, dat men gezamenlijke stappen deed, om den Servischen vorst *Milosch* te noodzaken, dat hij de in zijn vorstendom ingevoerde hervormingen weder introk. Oostenrijk zou zich niet ongezind getoond hebben om daartoe mede te werken.

— Onze gezant te Petersburg, *de Barante*, heeft zijn voornemen aangekondigd om tegen den 20 december alhier terug te zijn. Alvorens te vertrekken moest hij de terugkomst des Keizers afwachten om van denzelve afscheid te nemen.

— De heer *Lamartine* schijnt zich in eene bijzondere verlegenheid te bevinden, om eene keuze te doen, van welke der drie plaatsen, die hem tot hunnen vertegenwoordiger benoemd hebben, bij het mandaat zal aannemen, als hebbende hij, voor de verkiezing, aan meer dan eene plaats door beloften zich min of meer verbonden.

— Het gerucht van de benoeming des generaals *Cubières* in de plaats van den maarschalk *Valée*, tot gouverneur der afrikaansche bezittingen, schijnt voorbarig te zijn geweest, daar het gouvernement nog geen berigt van de al of niet aanneming des maarschalks bekomen heeft. Er zijn ook sommige lieden, die, in geval van weigering, steeds aan den generaal *Bugeaud* denken.

— Uit Toulon schrijft men van den 18den, dat men er met ongeduld de aankomst te gemoet zag van de stoomboot *de Phare*, aan boord waarvan de Hertog *van Nemours* zich bevond. Het uitblijven van dit vaartuig had eenige ongerustheid doen ontstaan. — Het lijk van den generaal *Damremont* zou den 19den aan wal worden gebragt en den 22sten naar Parijs vervoerd. — Hier te Parijs worden reeds toebereidselen gemaakt in de kerk der Invaliden voor de ontvangst van het lijk. Men zal er drie estrades stellen, waarvan eene ter eere der gesneuvelden op den togt van Constantine, en de beide overige voor de lijken van de generaals *Damremont* en *Perregaux*. De kolonels der regimenten van Parijs hebben aan den minister van oorlog een aanzoek gedaan, om een detachement van elk regiment naar de grensscheiding van het Seine-departement te zenden, om daar het lijk des gesneuvelden bevelhebbers af te wachten en het naar den dom der Invaliden te begeleiden.

— Te Toulon had men den 19den geene latere tijdingen uit Bona dan van den 8den; men schreef de courant van het weeklijk vervolg vaartuigen dan het eenmalig weder ... Eene vrij groote hoeveelheid kruid werd te Bona... voor *Abd el Kader* ingescheept. Men meent, dat hij zich tegelijk tegen een opstand van zijne hoofdlieden, waarvan hem velen thans vijandig zijn.

— De beide volgende telegraphische berigten zijn van regeringswege aangaande Spanje bekend gemaakt:

„Narbonne 21 November.

„Den 20sten heeft *Urbistondo* zich voor Puiycerda bij *Trestanij* gevoegd, de stad is onmiddellijk ingesloten. De karlisten hebben na eene ligte fusillade twee huizen buiten den onmiddelijken omtrek der stad verbrand.”

„Bajonne 21 november.

„*Espartero* schrijft mij, onder dagteekening van den 18den, en zendt mij de officiele stukken van den krijgsraad, den 14den te Pampeluna gehouden, door dewelke ter dood veroordeeld is *Leon Iriarte*, de kolonel *Fradous*, de kommandant en zes sergeanten, aan welke het vonnis voltrokken is. De officieren zijn tot twee maanden gevangenis veroordeeld en naar Ceuta gezonden, alsmede de geheele troep. Alles heeft in de grootste orde plaats gehad. De troepen hebben gisteren hunne beweging begonnen; zij worden heden te Valcarlos verwacht.”

— In een schrijven uit Baijonne van den 18den wordt te kennen gegeven, dat de gesteldheid van zaken in Spanje thans weder verre is van hetgeen zij onlangs voor de constitutionelen beloofde te zijn. De afwending door *Cabrera* naar de zijde van Valencia gemaakt, had *Oraa* verpligt van Aragon ... terug te gaan ... door de zedelijke uitwerking, die de terugtogt van don *Carlos* naar het noorden had te weeg gebragt, weder voor een deel was verloren gegaan. Zoo iets daartegen kon opwegen, zou het zijn de strengheid waarmede *Espartero* de moordenaars van *Escalera* en *Saarsfield* gestraft heeft en de kloeke maatregelen van den Baron *de Meer*; maar om daaraan een' blijvenden steun te geven, zou het bestuur voortdurend in de behoeften van het leger moeten kunnen voorzien en men don *Carlos* den tijd niet laten, om zich in Navarre en de Baskische provincien te reorganiseren.

— De courant van Madrid vermeldt, dat de ridder *Valdivielso*, gezant van de Mexicaansche republiek voor de uitwisseling der ratificatie van het vredes- en vriendschapstraktaat tusschen Spanje en Mexico, daartoe in openbaar gehoor bij de koningin is ontvangen.

Volgens een' bijzonderen brief uit Madrid waren de politieke chefs van Albacete, Alava, Cadix, Jaen en Cuenca door lieden van gematigder denkwijs vervangen.

Van de grenzen schrijft men, dat de karlisten een aanslag op Irun in den zin hadden, om eene afleiding te doen van *Espartero's* ontwerp tot herwinning der linie van Valcarlos. *Uranga* had op de nadering van *Espartero* van den aanval op Guetaria moeten afzien.

— De artikelen in de ministeriele bladen over de reductie der 5 pCt. renten hebben eenen gunstigen invloed op dit papier gehad; hetzelve was ook heden rijzende; daarentegen zijn de andere fondsen, die door de geruchten van de reductie der 5 pCt., in gunst gekomen waren, thans weder min of meer achteruitgegaan. De notering was heden (23 *November*): 5 pCt. 107,95; 3 pCt. 80,55; Nap. renten 100,25; Sp. Ardoin 21; Portugal 20%; Rom. L. 102½.

Duitschland.

FRANKFORT den 21sten November.

Door de bondsvergadering zijn in de zitting van den 9den dezer twee besluiten genomen. Het eerste betreft den nadruk van druk- en kunstwerken, waarvan de volle eigendom gedurende ten minste tien en ten hoogste twintig jaren aan de uitgevers, schrijvers, enz. of aan hunne nakomelingen verzekerd wordt, met dien verstande dat deze termijn voor alle sedert twintig jaren verschenen werken zal beginnen te beloopen van den dag van dit besluit.

van alle toekomstig uit te gevene drukwerken van den dag van derzelver verschijning. In 1842 zal de bondsvergadering op nieuw het vraagstuk moeten behandelen of met de genomene besluiten het eigendomsregt van schrijvers en uitgevers toereikende gehandhaafd is en in hoever de ondervinding de voorgeschrevene maatregelen alsdan zal hebben gebillijkt. Het tweede besluit houdt slechts, dat nopens de bescherming, die aan de eigenaars van muzijkwerken en tooneelstukken van wege de bondsvergadering behoorde te worden verleend, het verslag eener daartoe benoemde commissie werd ingewacht.

— Uit Hanover wordt gemeld dat het stedelijk bestuur dier stad zich onledig houdt met het opstellen van een protest tegen het koninklijk patent van 1 November, om hetzelve bij de duitsche bondsvergadering in te leveren. Men verwacht binnen weinige te Hanover de proclamatie tot het bijeenroepen der standen van 1819. De koning werd op zijne binnenlandsche reis meest overal met uiterlijke teekenen van verknochtheid ontvangen.

— Uit Turijn schrijft men dat de ontstane oneenigheden tusschen de Fransche en Sardinische regeringen wegens de stoomvaart dit den weg zijn geruimd; doch dat de handelsteden van Sardinie, inzonderheid Genua, veel leden door de geheele stremming van alle onmiddellijk verkeer met Spanje.

— De jongste berigten uit Konstantinopel melden dat er ter zake van Tunis en Constantine een Divan was gehouden, ten gevolge waarvan de tolk des Franschen gezantschaps bij den Reisessendi ontboden werd. Omtrent de aan hem gedane mededeelingen was nog niets bekend.

Volgens berigten uit Alexandrie, is de Nijl dit jaar niet genoeg buiten zijne oevers getreden, zoodat er over groote droogte geklaagd werd. *Ibrahim*-pacha was ernstig ongesteld.

— Te Weenen waren den 14den November genoteerd. 5 pCt. Met. 105¾, 4 pCt. 100⅛, 3 pCt. 78, Bankactien 1460.

Engeland.

LONDEN den 22sten November.

Eene commissie uit het Hoogerhuis heeft gisteren het adres van antwoord hunner lordschappen op de troonrede aan H. M. medegedeeld, die daarop antwoordde:

» *Mylords*, ik dank u voor dit trouw en opregt adres. Ik heb met groot genoegen verstaan, dat gij de maatregelen, welke u zullen worden voorgelegd, in rijpe overweging verlangt te nemen; en ik verlaat mij geheel op uwe verknochtheid aan mijne dienst, en op uwen ijver voor het algemeen welzijn."

Het adres van antwoord der Gemeenten, dat gisteren na eenige woordenwisseling is aangenomen, zal heden, door dat geheele Huis, aan H. M. worden overgebragt.

Na de aanneming daarvan hebben de heeren *Buller* en *O'Connell* vrijheid verkregen tot het inbrengen van ontwerpen, om verandering te maken in de wijze van behandeling der betwiste verkiezingen.

Aanstaanden dingsdag zal de benoeming eener commissie tot overweging der civielelijst het Huis bezig houden. Onder de overige belangrijken zake welke nog in den loop dezer maand of in het begin der volgende ter tafel zullen gebragt worden, behoort de invoering van armenwetten voor Ierland, en de regeling der municipale korporatien voor dat Rijk.

— De iersche Oranje-Societeit, welke zich in het vorige jaar vrijwillig ontbonden had, is nu weder hersteld. In het rapport, waarbij de secretaris dier associatie, de heer *W. Swan*, de leden oproept om zich weder te hereenigen, betoogt hij breedvoerig de noodzakelijkheid daarvan, ten gevolge der misbruiken, door de vijanden der constitutie van de ontbinding gemaakt, en geeft als het doel der herstelde vereeniging op, de grondwettige verdediging van leven en eigendom der Protestanten, de bescherming der constitutionele regten, der gevestigde instellingen en van het heilig woord van God.

— Een ongenoemde, die zich reeds gedurende langen tijd te Dublin voor den eenigen wettigen erfgenaam van den Britschen Troon had uitgegeven, naardien ook hij beweerde de zoon van *George IV* en koningin *Carolina* te wezen, is dezer dagen voor het geregtshof van 's Konings Bank aldaar verschenen, om er plegtig afstand van zijne regten te doen, uithoofde der onaangenaamheden, waaraan hij ten gevolge zijner eischen was blootgesteld. De Lands Regters hebben de verklaring van dezen inschikkelijken pretendent alleen met eene deftige buiging beantwoord.

Nederlanden.

BREDA den 25sten November.

De *Staatscourant* bevat heden het op den 27sten October ll. tusschen de Nederlanden en Groot-Brittannie gesloten, en op den 16den November bekrachtigd traktaat van handel en scheepvaart, met het besluit, den 23sten November genomen, dat hetzelve in het staatsblad zal worden geplaatst. Dit traktaat is in 8 artikelen vervat en zal voor den tijd van tien jaren van kracht zijn, en verder tot aan het eind van twaalf maanden, nadat eene der hooge contracterende partijen aan de andere kennis zal gegeven hebben van haar voornemen om het te doen ophouden. De aanhef van hetzelve luid als volgt:

» Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden ter eener zijde, en Hare Majesteit de Koningin van het vereenigd Koningrijk van Groot-Brittannie en Ierland, ter andere zijde, gelijkelijk verlangende om alle gerijf en aanmoediging te verschaffen aan hunne onderdanen, die met elkander in handelsbetrekkingen staan, en meenende, dat niets meer toe zal brengen tot de bereiking van dit wenschelijk doel, dan eene wederkeerige afschaffing van alle onderscheidingsen vergeldings-regten, welke van de schepen der hooge contracterende partijen of van de ladingen der zoodanige schepen geheven worden in de havens van beide Rijken in Europa, hebben tot hunne gevolmagtigden, om ten dien einde eene overeenkomst te sluiten, benoemd," te weten: van onze zijde Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken, baron *Verstolk van Soelen*, en van de britsche zijde de gezant te 's Hage sir *E. Disbrowe*.

Bij het eerste artikel van het traktaat wordt eene wederkeerige vrijheid van handel en scheepvaart bepaald tusschen de onderdanen van beide landen en al de havens der beide rijken, zonder bezwaar van douane- of andere regten.

Het tweede artikel bepaald dat er geene tonnen-, haven-, baken-, loods- quarantaine of soortgelijke regten in een der beide landen op de schepen van het andere gelegd zullen worden.

Het derde art. bepaalt de voorwaarden welke een britsch of nederlandsch schip zullen kenmerken.

Bij het vierde artikel wordt bepaalt, dat in gevallen, waar in een der beide rijken, het te heffen regt op eenige ingevoerde goederen niet naar eenen vasten maatstaf bepaald is, maar in evenredigheid staat tot de waarde der goederen, zoodanig regt *ad valorem* zal uitgemaakt worden; de invoerder zal namelijk aan de tolkantoren eene opgave doen van de waarde der goederen, naar hij gepast oordeelt, en zoo de beambten daarmede niet te vreden zij, zullen zij de goederen kunnen benaderen tegen betaling aan den invoerder der waarde volgens zijne verklaring, met bijvoeging van tien ten honderd en teruggave van het betaalde regt.

Het 5de artikel luidt [illegible]

» Even als alle koopwaren [illegible] ook, om 't even of de invoer voor binnenlandsch [illegible] is of niet, in al de havens van het Vereenigd Koningrijk van Groot-Britanie en Ierland, welke bij de wet zijn verklaard [illegible] nederlagen voor zulke artikelen, mogen worden toegelaten [illegible] hangende aangifte derzelve, het zij voor binnenlandsch verbruik of voor weder uitvoer, naar gelang van het geval, met in achtneming der daartoe betrekkelijke bepalingen, en zonder dat zoodanige artikelen middelerwijl onderhevig zijn aan de betaling van eenige der regten, waarmede dezelve belast zouden worden, in geval dezelve bij aankomst aangegeven waren tot verbruik in het Vereenigd Koningrijk; op dezelve wijze vergunt en bewilligt de Koning der Nederlanden, dat alle havens van de Staten Zijner Nederlandsche Majesteit, [illegible] nu of welke hierna, bij de wet tot nederlagen zijn of mogten worden verklaard, [illegible] zullen voor de ontvangst en den opslag van alle koopwaren met Britsche schepen ingevoerd, en van alle artikelen hoegenaamd, [illegible] of fabrijkwaren der Britsche Staten, met welke schepen ook ingevoerd, het zij voor inlandsch verbruik of voor weder uitvoer, naar gelang van het geval, en de aldus ontvangene en opgeslagen artikelen, behoudens onderwerping aan behoorlijke bepalingen, zullen middelerwijl niet onderhevig zijn aan eenige der regten, waarmede dezelve belast zouden worden, indien dezelve bij derzelver aankomst in de Nederlanden tot verbruik waren aangegeven."

Het 6de artikel betreft de wederkeerige regten bij het schipbreuklijden van schepen.

Het 7de bepaalt den duur van het traktaat, en het 8ste den tijd binnen welken de bekragtigingen moesten uitgewisseld zijn.

— Door Z. M. zijn een aantal officieren benoemd bij de [illegible] afdeeling mobiele Noord-Hollandsche schutterij.

— Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen is gisteren van 's Gravenhage naar Berlijn teruggekeerd.

— Door zijne Majesteit zijn eervol uit hunne betrekking als tijdelijke raden, toegevoegd aan het hoog militair geregtshof, ontslagen, de luitenant-kolonel *J. Smith*, van den generalen staf, chef van den staf in het 1ste groot militair kommando, mitsgaders de generaal-majoor op non-activiteit, *J. Pott*.

— Tot paarden-postmeester zijn benoemd, te Deventer, *J. H. Becking* en te Holten *J. Vincent*.

— Volgens het verhaal der reis van Z. K. H. prins *Hendrik*, door de Javasche Courant medegedeeld, was Z. K. H. den 23sten Julij te Magelang, de hoofdplaats der residentie Kadoe, aangekomen, alwaar in den namiddag van den volgenden dag de berg Tidor bezocht werd, van welken men een schoon gezigt over de residentie heeft. Den 25sten begaf de Prins zich naar Boroboedoor, ter bezigtiging van den tempel aldaar; ook die van Moendoet werd bezocht, waarin zich drie braminsche beelden van buitengewone grootte bevinden, welke eerst in 1835 ontdekt zijn. Een album voorzien van 's Prinsen handteekening en van die der reisgeno-

ten, is ter plaatse bestemd geworden, om bij deze tempels te blijven bewaard tot voortdurende herinnering der tegenwoordigheid van den vorstelijken reiziger. Des namiddags werd, ter eere van Z. K. H., te Magelang een tournooi gegeven, waaronder de regent en de pangerang *Blitar* werden opgemerkt. Den 26sten vertrok de Prins naar Ambarawa. Zoowel in Banjoemas als in de Kadoe zijne geene pogingen gespaard om het verblijf van Z. K. H. te veraangenamen.

Uit Keulen wordt van ll. Woensdag gemeld, dat in den avond van Maandag ll. zich in de stad eensklaps de tijding verspreid had, dat eenige posten in den nabijheid der Gereonstraat door krijgsvolk bezet wierden. Spoedig daarop vernam men, dat de aartsbisschop plotseling afgereisd was, ten gevolge van eene hem gedane opening door den koninklijken opper-president der Rijnprovincien, den burgemeester der stad en den justitiarius van het regerings-kollegie. Den volgenden dag had men de reden vernomen door de openbare aanplakking der bekende officiele stukken. Volgens geruchten zou de aartsbisschop gevankelijk zijn weggevoerd en de krijgsmagt te Keulen versterkt worden. Het eerste is echter, naar den inhoud des koninklijken besluit, niet waarschijnlijk. Ten gevolge der bekomen aanschrijving heeft het aan domkapittel van Keulen reeds het voorloopig beheer des bisdoms zich getrekken en besloten, binnen den wettelijken termijn van acht dagen tot de keuze van eenen kapittel-bestuurder over te gaan.

Op voorstel van den heer *Dumortier* hebben de belgische vertegenwoordigers met 42 tegen 36 stemmen het besluit genomen, dat de op te rigten militaire school in eene der vestingplaatsen van Belgie moet gevestigd zijn. Brussel vindt zich alzoo van dit voorregt, waarop de stad reeds rekende, beroofd.

— Gisteren nacht is te Antwerpen aan het bassin een zware brand uitgebarsten in eene brouwerij aan de weduwe *Verlinden* behoorende; het geheele gebouw is een prooi der vlammen geworden.

— Te Antwerpen waren gisteren (24 *November*) genoteerd: Belg. 102¼; O. Met. 105; Sp. Ardoin 20⅜; Nap. r. 92¾; Sicil. 90½; Rom. L. 101¼; Certif. te Antw. 98¼; Braz. 82½; Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅝ pCt. pr. pap.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In den avond van den 12den en ook in den avond van den 14den dezer heeft men te *Hanover*, in het Oostelijk gedeelte van den horizont, eene bijzondere rooden gloed waargenomen, waarschijnlijk het noorderlicht, 't welk ook te *Londen* in den avond van den 15den zeer sterk zigtbaar was, en dat wel voor de derde maal sedert acht dagen tijds. Van vallende sterren heeft men in de eerstgenoemde plaats in de nachten van 12 tot 14 dezer niets bemerkt. — Z. H. de markgraaf Maximiliaan van *Baden*, heeft een prijs van 100 dukaten uitgeloofd, voor de beste beantwoording der vraag: in welk opzigt de engelsche landhuishoudkunde van de duitsche verschilt, en welke veranderingen of verbeteringen van gene op deze met voordeel zouden kunnen worden toegepast en ingevoerd. — Te *Leipzig* zou op den 16den dezer, onder de leiding van den verdienstelijken muzijkdirecteur [illegible], door een zangkoor van over de 300 stemmen, de *Messias* van Händel, in de Pauluskerk uitgevoerd worden. — Te *Dresden* werd den 14den het oratorium *Paulus*, van Bartholdy, in tegenwoordigheid van het hof, uitgevoerd. — Naar een openbaar gemaakte rekening van de commissie voor het monument van Mozart te *Salzburg*, heeft dezelve tot nu van onderscheidene kanten in *Duitschland* eene som ontvangen van 6,412 fl., 12 kr. Onder de ontvangsten komen de bijdragen voor van verscheidene schouwburg-besturen, die eene voorstelling, of zoogenaamd Mozartfeest, tot stijving van de middelen der commissie gegeven hebben; dus bragt een dergelijk feest te *Darmstadt* op 1,155 fl.; te *München* 1000 fl.; te *Dresden* 623 fl. 15 kr.; te *Stuttgart* 519 fl.; te *Hanover* 381 fl. Uit andere plaatsen werden dergelijke bijdragen nog verwacht; onder anderen had het feest te *Berlijn* 2000 thlr. opgeleverd. Onder de plaatsen, die, schoon anders bekend als de kunsten en wetenschappen op prijs te stellen, nog achter waren gebleven om haar offer aan een gedenkstuk voor Mozart te brengen, behoorde de oude en eerwaardige stad *Neurenberg*.

Engeland. — Professor Wheatstone, van het Londensch *king-kolegie*, is in deze oogenblikken werkzaam, om op kosten der regering, eene electro-telegraphische linie van *Londen* tot *Birmingham* daar te stellen. Hij plant de electrische vonken van de eene plaats tot de andere, [illegible] deze ook van elkander mogen verwijderd liggen, door middel van ijzerdraden voort. Aan de beide einden der draden bevindt zich eene kleine rij toetsen, gelijk als bij eene piano-forte, ook op gelijke wijze gespeeld wordende, en door deze worden door de spelenden electrische vonken aan het tegenovergestelde einde te weeg gebragt. Het getal draden bedraagt vijf; elk derzelve geeft door hare vonken een zeker getal teekenen aan, alzoo dat men niet minder dan 240 combinatiën er mede kan daarstellen. Het spreekt van zelf, dat men het getal der draden en der vonken zoo veel vermenigvuldigen kan als men verlangt. De onderhavige aan te leggen linie heeft vijf draden, die op geringen afstand van elkander liggen en wel in eenen koker van beuken- of ander hout, zoo lang men dit slechts bekomen kan. De draden gaan van het eene stuk hout in het andere over, liggen paralel neven elkander, in eene loodregte strekking. De stukken hout worden vooraf behoorlijk geteerd en de uitgeholde zijden, waarin de draden liggen, dan met hout overdekt, en het geheele bekleedsel met een cement van teer, enz. hermetisch gesloten. Deze kokers worden drie voeten diep onder de oppervlakte van den grond gelegd. Men heeft berekend, dat men op deze wijze, binnen weinige minuten, tot op de verwijderste punten berigten kan mededeelen! en dit alles geschiedt zonder meerdere kosten dan die van het toestel van de beide einden der linie, en van de eerste uitgaven voor het leggen der draden. Hierbij kan men nog berekenen het grootste voordeel, dat deze telegraphische mededeeling op elk uur van den dag en nacht in elk saizoen en bij alle weder kan plaats hebben. Dit nieuwe stelsel van den heer Wheatstone, voor hetwelk hij reeds in *Engeland* en in *Frankrijk* een patent bekomen heeft, zou welligt, wanneer het op een grooten maatstaf blijkt zoo doelmatig te zijn, als zulks reeds op eene linie van drie engelsche mijlen lang gebleken is, uit hoofde van de geringe kosten en groote voordeelen, alle land-telegraphen noodeloos kunnen maken. — In eene der jongste zittingen van de britsche Associatie tot bevordering van de wetenschappen werd een exemplaar van een reusachtig insect, het grootste van degenen die bekend zijn, vertoond, *Goliathus magnus* geheeten; hetzelve had de lengte van 3 tot 4 engelsche duimen, bij eene breedte van anderhalve duim; dit insect wordt gezegd even zeldzaam als groot te zijn, daar er slechts drie exemplaren in de openbare verzamelingen van *Europa* bekend waren; naar hunne zeldzaamheid was dan ook hun prijs berekend, wordende er voor een dergelijk insect tot 50 ginnjes toe gevraagd. Hetzelve behoort tot het geslacht de *Cetoniden*. — De voorstelling in den schouwburg van *Drurylane* te *Londen*, op den avond dat de Koningin dezelve met hare tegenwoordigheid vereerde, heeft niet minder dan 900 ponden sterling of 8,400 guldens opgebragt; de plaatsen waren evenwel niet verhoogd.

Frankrijk. — De Akademie van Schoone Kunsten heeft zich laatstleden Zaturdag bezig gehouden met de keuze van een nieuw lid, ter vervanging van wijlen Lesueur. De keuze is op den heer Caraffa gevallen, die van 37 stemmen, bij de eerste stemming, de groote meerderheid voor zich had. — Sedert de beide laatste jaren heeft de regering zich eene bijzondere moeite, om eene verbetering in den staat der openbare bibliotheken van *Frankrijk's* zeehavens en speciaal voor zijne marine ingerigt, daar te stellen. De zeeprefecten van *Brest*, *Toulon*, *Rochefort*, *Lorient* en *Cherburg* hebben in last gekregen, om den arbeid van bijzonder benoemde commissien, die zich met de taak belast hadden, om eene opgave te doen van de werken, geschikt om in eene verzameling van een 20,000tal artikelen te worden opgenomen, aan het hoofdbestuur over te maken, ten einde langs dien weg eenen catalogus eener maritime bibliographie samen te stellen. De minister van marine heeft bovendien de consuls in de vreemde landen, uitgenoodigd om hem ten deze bij te staan met de zending van catalogussen of bibliographische bijzonderheden op het onderwerp betrekking hebbende. De consuls-generaal te *Madrid* en *Genua* hebben, naar thans gemeld wordt, aan die uitnoodiging reeds voldaan; ook uit *Londen* had men eenige bescheiden bekomen, schoon dit anders zoo ver in de zeevaart gevorderd land niet dien oogst beloofde dien men zich voorgesteld had, daar er slechts ééne openbare bibliotheek, het Britsch Museum, werd gevonden, waarvan de catalogus nog niet geheel bijgehouden was. De admiraal Wolterbeek had zich moeite gegeven, om eene naamlijst te bekomen van al de werken die in de *Nederlanden* over de zeevaart zijn uitgekomen. Dergelijke nasporingen wilde men doen te *Kopenhagen*, *Stokholm*, *Berlijn*, *St. Petersburg*, *Konstantinopel*, *Lissabon*, *Venetie* enz. — Het Museum van *Versailles* ondergaat nog dagelijks veranderingen en wordt steeds met nieuwe voorwerpen verrijkt. In de vorige week werd de verzameling van gedenkpenningen er geplaatst; sedert heeft men nieuwe schikkingen gemaakt in de gallerijen der standbeelden, busten en der vorstelijke graven, waardoor voor een dubbel getal plaats gevonden is; vele pleisterstukken zijn door marmeren voorwerpen vervangen. Aan het nog onvoltooid gedeelte des Museums wordt overigens steeds met kracht gearbeid. — De regtbank van koophandel te *Parijs* heeft voor weinige dagen eene belangrijke kwestie te beslechten gehad, den dramatischen eigendom betreffende, aan welke zaak de naam van eene der partijen eene bijzondere belangstelling verleende. Het betrof eenen eisch van den bekenden Victor Hugo tegen den heer Védel, directeur van het *Théâtre français*. De eerste verlangde, krachtens geslotene overeenkomsten tusschen hem en het fransch tooneel, dat de regtbank bevel gaf tot het weder ten tooneele voeren van zijne stukken, *Hernani* en *Marion Delorme*, en tot het geven van het bepaalde getal voorstellingen van *Angelo* waartoe het bestuur zich verbonden had; voorts schadevergoeding aan den auteur voor het niet nakomen van de door hetzelve aangegane verbindtenissen. Bij uitspraak van de regtbank werd regt gedaan aan de klagt van den heer Hugo, en de heer Védel tot 6000 fr. schadevergoeding veroordeeld, voor verpligt om binnen zekeren tijd de voormelde stukken te doen opvoeren op straffe van 150 fr. schadevergoeding voor elken dag verdraging. Onder de motieven, waarop de regtbank hare uitspraak grondde, 't zij uit den tekst der wet of uit de overeenkomsten der partijen ontleend, behoorde ook deze, dat de *Comédie française* een nationaal tooneel zijnde, in de keus der te geven dramatische stukken, minder op het voordeel dan op den roem der fransche letterkunde het oog moet gevestigd houden. — Een kostbare verzameling van Egyptische, Grieksche en Romeinsche oudheden, Koptische en Arabische gedenkstukken, in der tijd bijeen verzameld door wijlen den heer Mimaut, fransch consul te *Egypte*, zal eerstdaags te *Parijs* in openbare veiling worden gebragt. Tot deze verzameling behooren een aantal merk

waardige stukken waaronder men onderscheidt de vermaarde chronologische tafel, bekend onder den naam van *tafel van Abydos*, ... gedenkstukken der Egyptische Koningin, beginnende van de zeventiende dijnastij tot op de regering van PTOLEMEUS PHILOMETOR, een fraai grieksch brons standbeeld, antieke vazen, medaillen, enz.

NIJMEGEN. — Bij het uitbaggeren van eene zantplaat op den linker oever van den Rijn, bij *Arnhem*, tegenover *Meijnerswijk*, zijn onlangs een aantal voorwerpen van gebakken aarde gevonden, als onder anderen: 1. eene groote aarden pot, met drie wapens, waarboven het jaartal 1585 staat. Om de twee der wapens leest men: *Drenckt frie einen roden tuege onbeurest soe mach men dat ghi an ... ... gewest*; 2. eene aarden kan, met onderscheidene beelden, onder welke men leest: *Pei mei mester Balden Menniken Potenbecker wonende toten raeren in Leiden en gedoopt anno dusent* 1579; 3. eene aarden kan, met beelden, onder welk staat, *deit is dat ... wort valslich belage van zus alde woorden an ... stat gebost* 1585. *P. E.* 4. een steenen menschenhoofd; 4. andere kannen, met medaillons, portretten, koppen, wapens, enz.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (24 *November*) werden de volgende fondsen verhandeld: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 55 7/8; dito 5 pCt. 101 7/8 ¾; Kansbill. 22⅞; Amort. Syndic. 4½ pCt. 93 1/8 ⅞; dito 3½ pCt. 76⅞ ¾; Handelm. 173¼, 173, 172¾, 173; O. Indie 5 pCt. 100 7/16; Haarl. Spoorweg 132, 130; Rott. idem 123, 121, 122; Ardoins van 85 £ 20 1/16; Coupons Nov. 1837, 13⅞; Columb. 18 11/16; Perua. 14¾; Enkele bl. Gr. 16⅞; Mexico nieuwe 29.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris, residerende te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, in het openbaar Verkoopen, de navolgende VASTE GOEDEREN:

1e KOOP. Eene HUIZINGE en ERVE, genaamd *de Persiaan*, staande en gelegen te *Breda*, op de zuidzijde van de Boschstraat, aan de oostzijde van de oude Gasthuis-einde Brug, tegen over de Brouwerij *de drie Hoefijzers*, belend oost, en noord de Straat, zuid de Heer VAN SON, en west de Oude Vest; gekwoteerd wijk A, no. 567, bij het kadaster der stad *Breda* bekend, sectie B, no. 486.

2e KOOP. Eene HUIZINGE en ERVE, genaamd *de Kalverenmarkt*, thans *de Kroon*, staande en gelegen te *Breda*, op de westzijde van de Molenstraat, belend oost de Straat, zuid DE KORTE, noord den Heer VAN DEN ENDEN; gekwoteerd wijk A, no. 335, bij het kadaster der stad *Breda* bekend, sectie B, No. 820.

3e KOOP. Twee HUISJES en ERVEN, staande en gelegen te *Breda*, op de noordzijde van de Boschstraat, op de westzijde van den Gang naast den Huize *Rapenburg*, belend zuid en west E. VAN RIEL, oost de Gang, en noord den Heer VAN MIERLO; gekwoteerd wijk D, no. 259 en 260, bij het kadaster der stad *Breda* bekend, sectie B, no. 210 en 211.

4e KOOP. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen op de noordzijde van de Boschstraat voornoemd, op de westzijde van den Gang naast den Huize *Rapenburg*, belend zuid, west en noord E. VAN RIEL, en oost de Gang; gekwoteerd wijk D, no. 256, bij het kadaster der stad *Breda* bekend, sectie B, no. 206.

De eerste Zitdag zal plaats hebben op Donderdag den 30. November 1837, des avonds ten *zeven* ure, in het Koffijhuis *de Rotterdamsche Beurs*, bij J. VAN TETERING, aan de Haven te *Breda*.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, op Donderdag den 7. December 1837, des avonds ten 7 ure, in het *Koffijhuis* van de Weduwe L. R. BEEKMANS, op de Groote Markt te *Breda*, finaal Verkoopen:

1e KOOP. Eene sterke en wel doortimmerde HUIZINGE, PLEIN en ERVE, staande en gelegen op de westzijde van de Groote Markt te *Breda*, wijk D, No. 13, bij het kadaster bekend onder sectie B, No. 601, belendende ten oosten de Groote Markt, ten zuiden Mevrouw de Weduwe HOFMANS, en ten noorden de Erven VERBRIJ.

Jaarlijks belast met eene rent van *f* 8,50 aan den Algemeenen Armen der Stad *Breda*.

2e KOOP. Eene wel ter nering staande HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen op de westzijde van de Groote Markt, op den hoek van de *Ridderstraat*, te *Breda*, wijk A, No. 414, kadastraal bekend onder sectie B, No. 799, belendende: ten oosten de groote Markt, ten zuiden de *Ridderstraat*, ten westen A. VAN BOXEL, en ten noorden Intwoaiu de Weduwe FOLLA.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Heer Mr. G. KLEIJN, Advocaat te *Breda*, en ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

Zegt het Voort.

J. VAN GINNEKEN, Notaris te *Teteringen*, zal, voor zijne Principalen, op Maandag den 4. December 1837, des namiddags ten 2 uren, ten huize van C. VERDAASDONK, in den *Roskam*, te *Teteringen*, definitief Verkoopen:

Eene HUIZING, STAL en KOOI, HOF, BOOMGAARD en ERF, met elf percelen zoo BOUW- als WEILAND en twee SCHAARBOSCHJENS, te zamen groot 11 bunder, 33 roeden en 35 ellen, staande en gelegen op het *Hoevenemd*, zoo in *Steenbergen*, als in de *Middel-Tienden* en *Meerberg*, alsmede zes percelen HOOILAND, gelegen in de Polder *de Vagt*, groot te zamen 5 bunder, 87 roeden en 20 ellen, en een perceel HOOILAND, waarvan een groot gedeelte Buitenland, groot 1 bunder, 54 roeden en 80 ellen, gelegen in de *Markhoek*, alle onder *Teteringen*.

Alles breeder bij gedrukte Billetten in vijftien Koopen omschreven.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

Zegt het Voort.

173ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alleen gekwalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft ten Kantore van BROESE & COMP. verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Huur* en *Koop*, volgens onderstaande *Prijs-Courant*.

EERSTE KLASSE.

Waarvan de trekking begint op Maandag 7. December 1837, te 's HAGE.

HUUR. voor de Eerste klasse.		KOOP. voor alle klassen.	
Heel Lot	*f* 4,00.	Heel Lot	[illegible]
Half Lot	- 2,00.	Half Lot	- 34,60.
Vijfde Lot	- 0,80.	Vijfde Lot	- 13,80.
Tiende Lot	- 0,40.	Tiende Lot	- 6,90.
Twint. Lot	- 0,20.	Twint. Lot	- 3,45.

STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende ... tusschen NIJMEGEN *en* ROTTERDAM, *vice versa.*

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
Ieder Zondag, Dingsdag en Donderdag,
's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
Ieder Maandag, Woensdag en Vrijdag,
's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNS; te Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BREE; te Dordrecht bij C. SMITS aan den Riedijk; te Rotterdam bij N. SPROYT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij J. STAAS.

*** Gebroeders VERMANDE, Boekverkoopers te *Hoorn*, hebben heden alom verzonden:

ALMANAK
voor
HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN,
voor 1838.

De prijs is 60 Cents. In carton en koker, verguld op snee *f* 1,20. Van de vorige Jaargangen zijn nog enkele exemplaren te bekomen.

Bovenstaande ALMANAK is bij de Uitgevers ... verkrijgbaar.

BIJ BROESE & COMP., TE *BREDA*,
IS VERKRIJGBAAR:

BREDASCHE
ARRONDISSEMENTS-ALMANAK,
VOOR HET JAAR 1838.

Voorzien van een Naamregister van Administrative, Finantiële en Justitiële Ambtenaren, volledige opgave der ... en Raden, Besturen, Maatschappijen en Leden ... alsmede Bedienaren van de onderscheidene ... Godshuizen ... Breda ... eene opgave der Kermissen ... en Jaarmarkten in de Provincie Noord-Braband, ... en ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen ... Hooge en Lage Water-getijden, het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Boden, enz. De Schrijf-Almanak in klein octavo 45 Ct., de gewone op best papier 25 Ct., op ordinair 20 Ct.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.